

Sygn. akt IV Cz 678/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Jaroszewicz

Sędziowie SO: Andrzej Jastrzębski, Mariola Watemborska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 roku w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika (...) Sp. z o.o. w S.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Pawła Stankiewicza, podjętą w sprawie Km 362/13, polegającą na wydaniu w dniu 1 lipca 2013 roku postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów niezbędnych do prowadzenia egzekucji

z udziałem wierzyciela J. S.

na skutek zażalenia Komornika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Słupsku

z dnia 2 października 2013 r., sygn. akt IX Co 3010/13

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) uchylić rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1b sentencji;

b) uchylić rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 sentencji.

oddalając skargę w pozostałym zakresie;

2. oddalić zażalenie w pozostałej części;

3. zasądzić od dłużnika (...) Sp. z o.o. w S. na rzecz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Pawła Stankiewicza kwotę 30 zł (trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt IV Cz 678/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 lipca 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Paweł Stankiewicz ustalił koszty niezbędne do prowadzenia egzekucji w sprawie (...)na kwotę (...)zł. Na powyższą kwotę składały się wydatki związane z opinią biegłego (...)przejazdem komornika poza miejscowość, która jest jego siedzibą(...)przechowywaniem zajętych ruchomości (...)wynagrodzeniem dla osób powołanych do udziału w

czynnościach (...)doręczeniem środków pieniężnych(...)kosztami zapytań (...)doręczaniem korespondencji (...) oraz opłata stosunkowa z art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (...)

Dłużnik (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. zaskarżył powyższe postanowienie skargą na czynności komornika. Skarżący podniósł, że komornik niezasadnie ustalił wysokość poniesionych w związku z egzekucją wydatków na kwotę (...)zł. Zakwestionował przy tym, ustalenie wynagrodzenia biegłego na kwotę (...)zł, ustalenie kosztów związanych z przechowaniem zajętych u dłużnika ruchomości na kwotę(...)zł, ustalenie kosztów przejazdu komornika poza miejscowość będącą jego siedzibą na kwotę (...)zł, ustalenie kosztów związanych z udziałem osób trzecich w czynnościach komorniczych na kwotę (...) zł, ustalenie kosztów doręczeń środków pieniężnych w sprawie na kwotę (...) zł, ustalenie kosztów zapytań w sprawie na kwotę (...)zł oraz ustalenie kosztów związanych z doręczeniem korespondencji na kwotę (...)zł.

Postanowieniem z dnia 2 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Słupsku zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że ustalił koszty z tytułu doręczenia korespondencji na kwotę (...)zł (punkt 1a sentencji) i uchylił postanowienie w zakresie pozostałych wydatków gotówkowych (punkt 1b sentencji). Nadto zasądził od wierzyciela J. S. na rzecz dłużnika (...) Sp. z o.o. w S. kwotę (...) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego (punkt 2 sentencji). W uzasadnieniu wskazał, że w jego ocenie odebranie dłużnikowi ruchomości i oddanie ich pod dozór osobie trzeciej, zlecenie biegłemu oszacowania zajętych ruchomości oraz zasięgnięcie informacji w(...)było niezbędne dla celowego przeprowadzenia egzekucji. Zauważył jednak, iż w aktach egzekucyjnych brak jest dowodu uiszczenia przez komornika sądowego opłaty związanej z udostępnieniem informacji przez (...), wobec czego brak jest podstaw do uwzględnienia jej w postanowieniu o kosztach egzekucyjnych. Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 858 k.p.c. komornik miał obowiązek wydać oddzielne postanowienie w przedmiocie ustalenia wynagrodzenia za dozór zajętych ruchomości. Fakt, iż tego zaniechał i nie przeprowadził szczegółowej analizy poniesionych z tego tytułu wydatków, uniemożliwił zdaniem Sądu uwzględnienie ich w ramach zaskarżonego postanowienia. Analogicznie Sąd Rejonowy potraktował brak wcześniejszego wydania postanowienia w przedmiocie wynagrodzenia biegłego. W jego ocenie komornik zaniechał obowiązku wynikającego z art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., przez co nie dokonał analizy czasu i nakładu pracy potrzebnych do wydania sporządzonej na potrzeby postępowania opinii. Sąd I instancji zauważył również, że koszt przejazdu komornika poza miejscowość, w której mieści się jego siedziba, w myśl art. 8 u.k.s.e. obciąża wierzyciela niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od kosztów. W kwestii wydatków związanych z doręczaniem korespondencji uczestnikom postępowania Sąd Rejonowy wyjaśnił, iż w aktach egzekucyjnych znajduje się jedynie 14 zwrotnych potwierdzeń odbioru. Zauważył przy tym, że akta komornicze zostały przekazane wraz ze złożoną skargą zanim jeszcze do komornika mogły powrócić zwrotne potwierdzenia odbioru ostatnich 5 przesyłek poleconych. Na tej podstawie uznał, iż koszt doręczenia przesyłek w niniejszej sprawie wyniósł(...).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. uznając skargę za uzasadnioną.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku Paweł Stankiewicz zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, domagając się jego uchylenia i obciążenia dłużnika kosztami postępowania. Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, że dokonując czynności egzekucyjnych w przedmiotowej sprawie nie działał poza obszarem swojego rewiru komorniczego, a tylko w takim przypadku – zgodnie z art. 8 u.k.s.e. – koszty przejazdu komornika poza miejscowość, w której mieści się jego siedziba obciążają wierzyciela. Zakwestionował również, by obowiązujące przepisy nakładały na niego obowiązek wydawania odrębnych postanowień w przedmiocie kosztów związanych z przechowywaniem zajętych ruchomości i wynagrodzenia dla biegłego. W jego ocenie byłby to nadmierny formalizm. Skarżący stwierdził także, że (...) powinien wprawdzie wystawić rachunek za udostępnienie informacji, jednakże wystarczającym dowodem uiszczenia opłaty z tego tytułu (regulowanej przez rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 stycznia 2003 roku w sprawie wysokości opłaty pobieranej przez ZUS za udzielenie informacji komornikom sądowym...) jest zapis na karcie rozliczeniowej. Komornik wskazał, iż poniesione koszty związane z doręczeniem środków pieniężnych wynikają z opłat za przelewy bankowe i są wydatkami, o których mowa w art. 39 ust. 2 pkt 6 u.k.s.e. Oświadczył przy tym, że są one odnotowane na karcie rozliczeniowej i w księdze pieniężnej. W kwestii kosztów doręczenia korespondencji w toku postępowania egzekucyjnego skarżący podniósł, że zagadnienia

te regulują przepisy art. 131-142 k.p.c. i rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 roku w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym. Wskazał przy tym, że zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 marca 2006 roku w sprawie wysokości opłat za czynności komorników niebędące czynnościami egzekucyjnymi, komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 1 % przeciętnego wynagrodzenia za dokonanie doręczenia. Oświadczył również, że do dnia złożenia przez dłużnika skargi na czynności komornika, w sprawie Km 362/13 doręczono 31 pism za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, zaś po tej dacie kolejne 8.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do kwestii kosztów kosztu przejazdu komornika poza miejscowość, w której mieści się jego siedziba.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 11 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, w razie podejmowania przez komornika sądowego czynności poza swoim rewirem komorniczym, wydatki obejmujące diety przysługujące osobom zatrudnionym w kancelarii komornika i uczestniczącym w tych czynnościach, koszty przejazdów i noclegów komornika i tych osób oraz koszty transportu specjalistycznego obciążają wierzyciela, chyba że wyrazi on zgodę na obciążenie go innymi wydatkami określonymi w art. 39 ust. 2. Wydatki te obciążają wierzyciela niezależnie od przysługującego mu zwolnienia od kosztów sądowych. Nie wlicza się ich do kosztów egzekucji obciążających dłużnika.

W myśl z kolei art. 39 ust. 2 pkt 3 u.k.s.e., koszty przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika należą do wydatków, zaliczanych w poczet kosztów postępowania egzekucyjnego, które zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 770 k.p.c. ponosi dłużnik.

W rozpoznawanej sprawie siedziba Kancelarii (...) mieści się w U., a jego rewir komorniczy pokrywa się z obszarem własności miejscowej Sądu Rejonowego w Słupsku, obejmującym miasta S. i U. oraz gminy D., D., G., K., S., S. i U.. Oznacza to, że dokonując w dniu (...) roku na terenie miasta S. czynności egzekucyjnych, komornik sądowy działał w ramach swojego rewiru komorniczego, jednakże w miejscowości niebędącej jego siedzibą. Koszty wynikające z jego przejazdu w to miejsce – bezsprzecznie uzasadnione okolicznościami sprawy - nie mogą więc obciążać wierzyciela, lecz zgodnie z art. 39 ust. 2 pkt 3 u.k.s.e. powinny zostać zaliczone do kosztów postępowania egzekucyjnego.

Z tego też względu zażalenie należało uznać za zasadne w omawianym wyżej zakresie.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 u.k.s.e., komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą. Jak stanowi § 2 cytowanego przepisu, wydatkami tymi są m.in. należności biegłych, koszty ogłoszeń w pismach, koszty przejazdu poza miejscowość, która jest siedzibą komornika, koszty przechowywania i ubezpieczania zajętych ruchomości, należności osób powołanych do udziału w czynnościach, koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym, koszty uzyskiwania informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego.

Warunkiem zwrotu wydatków gotówkowych z art. 39 ust. 2 jest ich udokumentowanie w aktach sprawy. Dowodem poniesienia wydatków jest np. protokół z czynności terenowych przeprowadzonych w miejscowości niebędącej siedzibą komornika, rachunek za opinię biegłego, za transport specjalistyczny itp. (Komentarz do art. 39 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. M. Biezuński, P. Biezuński – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W myśl art. 770 k.p.c., dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty te ustala organ prowadzący to postępowanie. Jeżeli jest nim komornik, ustala on koszty postępowania odrębnym postanowieniem. Postanowienie to, stosownie do treści art. 108 § 1 k.p.c., powinno

być wydane przy zakończeniu postępowania egzekucyjnego i ma charakter rozstrzygnięcia definitywnego, uwzględniającego wynik postępowania egzekucyjnego. Różni się zatem istotnie od wstępnego ustalenia wysokości kosztów postępowania dokonywanego przy wszczęciu egzekucji, związanego z obowiązkiem zawiadomienia dłużnika o wszczęciu egzekucji (art. 805 § 1), mającego głównie charakter informacji o wysokości możliwych kosztów egzekucji (Komentarz do art. 770 Kodeksu postępowania cywilnego. D. Zawistowski – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W ocenie Sądu Okręgowego, żaden obowiązujący przepis nie nakłada na komornika sądowego obowiązku wydania odrębnych postanowień, w kwestii ustalenia kosztów egzekucji wynikających z zasięgnięcia opinii biegłego, przywołania do udziału w czynnościach egzekucyjnych osób trzecich, przechowywania zajętych ruchomości, czy też doręczenia środków pieniężnych i korespondencji. Komornik miał jedynie określić w/w koszty na etapie zakończenia postępowania egzekucyjnego uwzględniając jego wynik – co bezsprzecznie uczynił. Sąd II instancji nie miał wątpliwości, że koszty związane z przywołaniem do udziału w czynnościach egzekucyjnych podjętych w dniu (...)roku osób trzecich (demontaż, przenoszenie, załadunek, transport, rozładunek ruchomości), oszacowaniem przez biegłego wartości zajętych ruchomości oraz ich przechowywaniem, były celowe i uzasadnione okolicznościami sprawy. Co więcej, zostały one wykazane znajdującymi się w aktach sprawy fakturami (k. 43, 111, 112 akt Km 362/13). Nie budzą one także – w ocenie Sądu Okręgowego - wątpliwości w zakresie wysokości wskazanych kwot w fakturach dołączonych do akt egzekucyjnych. W tej sytuacji ich uwzględnienie w postanowieniu ustalającym uzasadnione koszty postępowania egzekucyjnego było ze wszech miar uzasadnione.

Sąd II instancji nie miał również wątpliwości co do zasadności zaliczenia do kosztów postępowania – odnotowanych w karcie rozliczeniowej - wydatków związanych z doręczeniem środków pieniężnych (łącznie (...)), a także wydatków wynikających ze skierowanego do (...)zapytania ((...)zł – k. 21 akt Km 362/13). Ich istnienie, zasadność i wysokość nie budziły żadnych wątpliwości w świetle dokumentów zgromadzonych w aktach egzekucyjnych, w szczególności umieszczenie w karcie rozliczeniowej znajdującej się aktach egzekucyjnych informacji o ich uiszczeniu przez Komornika.

W kwestii kosztów dokonywanych przez komornika sądowego doręczeń, Sąd Okręgowy ustalił, iż do chwili wydania postanowienia w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania, komornik dokonał doręczeń przez pocztę 19 przesyłek, zasadnie zatem Sąd Rejonowy ustalił koszty korespondencji na kwotę (...)zł. Nie sposób przy tym uznać za zasadne zarzuty Komornika sprowadzające się do twierdzenia, że część korespondencji była doręczana bezpośrednio przez Komornika bez pośrednictwa poczty więc i tak należą się Komornikowi koszty - chociażby przez analogiczne zastosowanie art. 2 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Słusznie Sąd Rejonowy uznał, że skoro Komornik nie dysponuje dowodem nadania w urzędzie pocztowym przesyłki w prowadzonym przez siebie postępowaniu egzekucyjnym brak jest podstaw do zaliczenia do wydatków kosztów korespondencji doręczonej nadawcy osobiście przez Komornika.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania zażaleniowego (punkt 2 sentencji) orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.